

Якби ж то звірі вміли говорити

Мета: вчити дітей знаходити красиве в довкіллі; збагатити знання дітей про тварини і заходи щодо їх збереження; розвинути зародки внутрішніх мотивів поведінки як передумови безкорисливості та симпатії (почуття співпереживання, співчуття); виховувати любов до тварин.

Обладнання: Фото учнів із собакою та іншими тваринами

Хід заняття

1. Якби ж то звірі вміли говорити,
Вони б людей навчили жити –
У спокої з природою й любов'ю,
Не насолоджуватися кров'ю,

Собі подібних не вбивати,
Життю радіти і кохати.
Всім вистачить землі й тепла,
Щоб Всесвіт не спалить дотла.

2. Добра тварин не помічаєм.
Законів співжиття не знаєм.
Не можемо себе пізнати,
Лиш би чуже собі хапати.

Чи можем все ж ми зупинитись,
Над прірвою не опинитись?
Чи вбережуть людей тварини
Від жаху ядерної днини?

3. Чи мудрість нам передадуть?
Чи проведуть в останню путь?
Чи збережуть життя планеті?
Чи війни будуть й в Інтернеті?

... Якби ж то звірі вміли говорити,
Вони б людей навчили жити –
У спокої з природою й любов'ю,
Не насолоджуватися кров'ю...

Анатолій ВЛАСЮК

4. Все на Землі, все треба берегти,
І птаха, й звіра, і оту тварину,
Не чванься тим, що цар природи ти,
Бо, врешті, ти лише її частинка.
Так, частка – невелика і залежна,
Цю істину сприймай беззастережно,
Якщо береш, то треба віддавати,
Коли й надалі хочеш царювати

5. - "Людина – цар природи". Але хто поставив людину над природою? Сама людина!
Але хто така людина без природи? Уявити собі не можливо... Повітря, воду, спів

птахів, пахощі луків, шелест листя – все це нам щедро дає природа, а замість цього просить тільки бережливого ставлення до неї.

- На жаль, ні рослини, ні тварини не можуть говорити. А якби могли?

Ось послухайте, яка цікава розмова відбулась між мамою та її маленьким сином.

6. **Не псуй навколишню природу**

Андрійко, повертаючись з мамою з прогулянки, запитує:

- А правда, дерево росте?

- Правда.

- А правда, що я швидко расту?

- Правда.

- То чому ж я тоді маленький?

- Ходімо, я тобі покажу, що ти вже великий.

Матуся підвела Андрійка до метелика, мурашки, рослинки, щоб він побачив, що він не такий вже й маленький.

- А що, руйнувати не можна?

- Ні, бо будеш недобрий, а на тому місці виросте лише бур'ян.

- А я його вирву.

- Виросте інший. Зрозумій, що для недоброї людини – все погане. Хлопчик, який всіх ображає, не має друзів. А от у мурашок, бачиш, скільки сусідів, і всі вони одне одного поважають, живуть дружно. Якщо знищити їх, стане сумно на Землі.

Мати заповіла синові: "Не псуй навколишню природу".

7. Мене звуть Мудрою Согою. Хочу дати вам корисні поради.

Пам'ятайте: вам належить планета Земля!

Ви повинні завжди боротися за те, щоб вона залишилася назавжди багатою і прекрасною, щоб були на ній звірі, жили мирно люди.

Гадаєте, що тварини не розмовляють?

Усі вони розмовляють, кожний – своєю мовою.

Розуміють їхню мову тільки ті, хто добре знає, хто серед них не чужий, а свій. Прислухайтесь до всього живого, і ви по-іншому зрозумієте життя, відчуєте себе в чарівному світі природи. Я дарую вам Червону книгу про тварин. Вивчайте їх, вони не дарма сюди занесені, бо можуть зникнути назавжди.

Ось як гарно привітала вас Сова! Давайте ж і ми привітаємо її та усе живе на Землі.

8. **Учні.** Добрий день, природо!

Здрастуйте, звірі: тигри, леви, слони, вовки!

Якби ми щодня віталися так з усім, що нас оточує, можливо, досі на Землі жили б усі тварини, яких ми вже більше ніколи не побачимо – люди знищили їх.

9. **Учні.** Так, їх знищення продовжується й сьогодні. Мета різна: хтось хоче одержати більше грошей за продаж рідкісних тварин чи їх хутра; хтось полює заради задоволення. А хтось рве з корінням квіти, вбиває палицею жабу, кидає каміння у птаха – заради розваги.

Складання правил поведінки в природі "Буду я природі другом".

- Не лови метеликів, джмелів, бабок та інших комах.
- Не руйнуй мурашники.
- Не руйнуй пташині гнізда.

- Не лови диких тваринок і не принось їх додому.

Пісня «НЕ дразните собак»

ТЕКСТ ПЕСНИ

слова М. Пляцковского
музыка Е. Птичкина

Не дразните собак,
Не гоняйте кошек,
Не жалеите для птиц
Ни зерна, ни крошек!
И тогда воробьи
Песенкой разбудят.
А царапать и кусать
Вас никто не будет!

Если очень шуметь
Около берлоги,
То придется потом
Уносить вам ноги.
И пчела просто так
Тоже не пристанет.
Ведь ни жалить, ни рычать
Зря никто не станет.

Ни к чему обижать
Бабочку на ветке.
Веселее в лесу
От ее расцветки.
Не пугайте жуков
С длинными усами.
И поверьте, что жуки
Вас не тронут сами!

Если вам по душе
Красота земная,
Берегите ее,
Устали не зная!
Непременно тогда
Станем мы друзьями...
А про кошек и собак
Пойте вместе с нами

Розповіді дітей «Якби звірі та птахи вміли говорити»

10. Я думаю, що, якби звірі та птахи навчилися говорити по-людськи, вони розказали б нам чимало цікавого та важливого. Наприклад, кіт розповів би, як він лікує людей, вкладаючись їм на коліна та муркаючи.

11. Собака розповів би, чи страшно йому сидіти в будці вночі, чому він... так часто заливається гавкотом, що такого він чує, на що реагує, чого зовсім не чує людина. Пес Сірко розповів би, як він відчуває, коли до хвіртки прямує чужа людина, ще до того, як він це побачив.

12. Орел міг би поділитися всім побаченим з висоти свого польоту на землі. Він розповів би, яка красива наша Батьківщина.

13. Соловейко описав би усі екзотичні краї, людей та тварин, що йому зустрічалися на довгому шляху сезонного перельоту до Африки.

14. Якби птахи і звірі вміли говорити, то вони б закликали берегти природу. Природа наша мати. Вона дає нам їжу, чисту джерельну воду. А коли засуха, то вона дає все одно воду рослинам, тваринам і людям. Тому потрібно берегти природу. Птахи і звірі були б дуже раді, якби ми берегли нашу матінку природу, а не шкодили їй.

15. Якби звірі і птахи могли говорити, то сказали б, що вони теж живі істоти, теж хочуть жити. Ще б вони запитали у людей, щоб вони зробили на місці цих малих, беззахисних звірят і пташок.

16. Для початку, вони розповіли б нам правила поведінки в лісі. Адже ми, інколи, відпочиваючи там, забруднюємо навколишнє середовище. А напевне ж, всі хочуть жити в чистій домівці?

17. Якби птахи і тварини вміли говорити, вони б просили дітей дотримуватися правил поведінки в лісі. Всі тварини просили щоб люди загашували багаття для того щоб не сталося пожежі. Птахи просили не руйнувати їхні гнізда. А ще тварини просили б не розкидати сміття. Лісові звірі дбають про чистоту лісу і вчать всіх чи щоб не руйнували природу.

18. Цікаво, що б ми почули про себе, якби вони вміли говорити? Напевне, вони спитали б нас, де їм шукати захисту від нашої жорстокості і бездушності. Нагадали б нам, що ми несемо відповідальність за приручених нами тварин. І головне їхнє побажання для людей було б таким: «Щоб кожен з нас мав добре, чуйне серце і душевне тепло, щоб поряд з нами було приємно і затишно жити і людям, і тваринам. Так може почуємо їхні побажання? Може вони мають рацію?

19. Ми б знали їх проблеми та при потребі, змогли б допомогти. Можливо, якби хижі тварини могли б розмовляти, люди перестали б їх боятись. І зникло б зло та панувала тиша.

20. Усі народи любили тварин і склали про них безліч казок. Українська народна казка «Лисичка та журавель» про розумного журавлика, який перехитрив лисичку. Українська народна казка «Лебідь, щука і рак», де тварини не змогли працювати разом. Українська народна казка «Котик і півник», де котик рятував неслухняного півника. Російська народна казка «Гуси-лебеді», де злі гуси вкрали хлопчика. У казці Г.Х. Андерсена «Дюймовочка» розповідається про дівчинку, яка врятувала ластівку. А потім ластівка врятувала Дюймовочку.

21. А ми пропонуємо свою казочку про маленьке кошеня, яке заблукало і шукало свою маму та звертаємось до всіх присутніх, щоб вони робили все для того, щоб у нас не було бездомних тварин, щоб кожна тваринка, яку приручила людина, мала своє житло та все необхідне їй для життя.

Інсценізація: «Кошенятко заблудилось»

Ведуча.

Кошенятко заблудилось,
Кошенятко розгубилось,
Плаче, бідне, серед двору,
Всім розказує про горе.

Кошеня

Няв-няв-няв!
Знайдіть матусю!
Без матусі я боюся.

Ведуча.

Тут ворона прилетіла,
Походжає, склавши крила.

Кошеня

Запитав у неї я:
- Може, мама ви моя?

Ворона

Ні, у тебе крил немає,
Ти біжиш, а я літаю
Із подвір'я на подвір'я.
В тебе шерсть, а в мене пір'я.

Поможу тобі, кра-кра!
Біля хати є нора.
Там живе така ж тваринка:
Довгий хвостик, сіра спинка.

Ведуча.

Кошенятко біля хати
Стало матінку чекати.
Раптом з нірки тишком-нишком
Вибігає сіра мишка.

Кошеня

Запитав у неї я:
Може, мама ви моя?

Мишка

Ой, який ти ще дурненький.
Ти — великий, я — маленька.
В мене лапочки тонкі,
А у тебе — он які!
Пошукай собі ти маму
Із великими ногами!

Ведуча.

Що лишилось кошеняті?

Далі маму йде шукати.
Бачить звіра, в нього роги
І великі довгі ноги.

Заходить Корова

Кошеня.

Запитав у звіра я:
— Може, мама ви моя?

Корова

І не думай, му-му-му-у-у.
Я до себе не Візьму-у-у!
Мій синочок не такий.
Він — великий, ти — малий.

На ногах копит не маєш,
Босий по землі гуляєш.
Бачиш буду біля брами?
В ній сховалась твоя мама.

Ведуча.

А у буді спить собачка.
Кошенятко необачне
Зазирнуло і зраділо:
Це ж матуся добра й мила!

Кошеня.

Няв-няв-няв! Знайшлась матуся!
Все як в мене: вушка й вуса.

Собачка

Не візьму до себе, ні,
Бо не родич ти мені.
Всі коти живуть у хаті,
Ми ж повинні працювати.
Глянь, матуся на осонні
Розляглась на підвіконні.

Ведуча.

Кошенятко так зраділо.
Аж занявкало щосили:

Кошеня (говорить)

Няв-няв-няв!
Знайшлась матуся!
Я до неї пригорнуся.

Киця.

Запитала киця: "Няв!
Де маленький пропадав?
Я тебе шукаю зранку
І готова до сніданку.

Молочко тепленьке пий,
Щоби вирости мерщій!"

Киця пригощає кошенятко молоком в склянці, обіймає його.

Ведуча.

Закінчилась наша казка —
В домі мир, любов та ласка.

**А ми, друзі, ще раз нагадаємо, що ми – люди
Та про всіх тварин дбаємо!**

Пісня «Киця- кицюня»

У маленькій, у хатині
На тепленькій кожушині
Хтось дрімає, хтось муркоче,
Спозаранку спатки хоче.
Увесь вечір, цілу нічку
Не зімкнула вона вічки,
Все шукала хитру мишку,
Натрудилась вона трішки.

Приспів:

Киць-киць-киць-киця, киця-кицюня,
Мур-мур-мур-мурка, мурка-манюня,
Киць-киць-киць-киця, киця-кицюня,
Мур-мур-мур-мурка, мурка-манюня.

До обіду, до смачного
Вона є завжди готова,
Ніжно лапка личко мие
Ще й зарядку зробить шия,
Киця любить, киця мріє,
Що матуся їй налиє
Білу-білу і густеньку
Сметаночку смачненьку.

Приспів.

День проходить, день минає,
Киця хвостиком махає
Вона знов чекає нічку,
Щоб спіймати хитру мишку.

Приспів.

(на дошці повішені малюнки з зображеннями різних птахів, вчитель задає питання.)

1. Хто із птахів...

- ...найважчий? (Страус – 90 кг)
- ...найлегший? (Колібрі – 1,5 – 2 г)
- ...найшвидше літає? (Сапсан, стриж – 17 км/год)
- ...найглибше пірнає? (Пінгвін – 265 м)
- ...найбільш морозостійкий? (Качка, гуска – до 110 градусів)
- ...неперевершений співак?(Соловей).

2. У кого з птахів...

- ...найбільший розмах крил? (У південно-американського кондора – 4,2 м)
- ...найдовший дзьоб? (У пелікана – 51 см)

1. Птахи – символи (завдання на дошці)

Багато птахів є символами. Відгадайте...

Який птах є символом...

- ...вірності і любові? (Лебідь)
- ...мудрості? (Сова)
- ...гордості, сміливості? (Сокіл)
- ...могутності? (Беркут)
- ...сили? (Орел)
- ...щастя? (Лелека)

ДРУГ ТВАРИН

Інтермедія..

Виходять двоє учнів із собаками. Один на повідку і в наморднику, інший ні.

- Це твоя собака?
- Моя
- (Агресивно) Твоя? А чому без повідка? А чому без намордника?
- Так вона...
- Що вона?! Можливо вона кусається? Можливо вона кидається?!
- Та що ти!..
- Я — нічого, а ти що? Собак потрібно прогулювати за містом!
Викликав таксі, відвіз, погуляв, привіз!
- Ти жартуєш?
- Які тут жарти з собакою?! Навколо діти, літні люди... А може вона скажена?! Може вона мені штани порве, або ногу відкусить? Раптом вона зараз на мене кинеється?!
- Я тобі кинусь! Я тебе вкушу! Я тебе розірву! Я тебе сам... Я тебе...
Гав! Гав! Гав!
(Опускається , лає, наступає)
- Пішли, Папай, а то він зараз нас з тобою покусав.
(Виходять. 2 біжить за ними і лає)

Пісня « Цуценя»

Є у мене
цуценя,
Разом з ним –
одна сім'я.

Весело
гуляємо
Й радісно
стрибаємо!

Приспів:
Гав, гав, гав,
Маю цуценя!
гав, гав, гав,
Ти – моє
життя!
Гав, гав, гав,
Любиш ти
мене!
Гав, гав, гав,
Люблю я
тебе!

Сонце нам
всміхається,
Песик
набавляється,
Теплим
ніжним
дотиком
Щиро ми
торкаємося!

Приспів. (2)

22. А тепер поговоримо про птахів. Кожен птах має свій голос – один і по своєму неперевершений. А ви знаєте голоси птахів?

- Як співає горобчик?
- Як зозуля?
- Який голос у сови?
- У ворони?
- Як співа півень?
- Який голос у качки?

Зараз уважно послухайте, як співають птахи, і спробуйте впізнати.

Учні слухають голоси птахів і відгадують, чий голос почули

23. Ми відзначаємо дуже багато свят: 8 березня, 9 травня, дні наших народжень. А чи знаєте, ви діти, що кожна пора року пов'язана з птахами? За народним календарем кожна пора року пов'язана з птахами.

22 березня – Свято сороки. З тіста пекли жайворонків та пригощали друзів та знайомих.

8 травня – приліт співочих птахів.

15 травня – Борисів день, солов'їне свято (починають співати солов'ї)

29 червня – на Тихона, птахи замовкають, а солов'ї співають до Петра (12 липня).

13 вересня – Купріянів день, журавлиний відліт.

12 листопада – Зіновія, свято синичок.

14 листопада – Кузьминки, перше зимове свято; на кузьминки справляли півневі іменини.

Ведучі

24. Коли потраплю на пташиний збір,
То інтереси їх я буду захищати.
Права їм дам найкращі на землі,
Щоб високо вони могли літати.

Від соловейка виступлю і .
Ми знаєм, як чудово він співає.
Пора йому присвоїти звання,
Нехай чарує нас й ніколи не зникає.

25. А я лелеку буду захищати,
Що в'є гніздо біля моєї хати.
Нехай ніхто ніколи у житті
В них не посміє хоча б раз стріляти.

Ці птахи милі спокій бережуть,
Дарують мир і злагоду в родині.
Не смійте, люди, їх сполохати хоч раз,
Щоб не накликати журби в свою країну.

Якби птахи і звірі вміли говорити,
То промовили б такі слова:
“Що ви, діти, думаєте роботи?
Де свідомість, розум, голова?
Невже у лісі можна скрізь смітити
І розкидать відходи від їди?
Адже усім нам у лісочку жити,
І ви повернетесь не раз сюди.
Природа – це наш дім, а не смітник,
А ми – господарі у ній, не гості,
Чи може хочете, щоб вид наш зник,
Тож зупиніться ви, не дайте волю злості.”